

Крім того, у процесуальному законодавстві необхідно закріпити таку санкцію майнового характеру за зловживання як штраф. Інститут судових штрафів має забезпечити виконання завдань цивільного судочинства щодо об'єктивного розгляду справ протягом розумного строку.

Кисельов В.К.

суддя Суворовського районного суду м. Одеси

ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СТРОКІВ РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ

Відповідно до ст. 1 ЦПК України завданнями цивільного судочинства є справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави.

У відповідності до ч. 1 ст. 157 ЦПК України суд розглядає справи протягом розумного строку, але не більше двох місяців з дня відкриття провадження у справі, а справи про поновлення на роботі, про стягнення аліментів — одного місяця.

При цьому, ч. 2 даної статі визначає, що у виняткових випадках за клопотанням сторони, з урахуванням особливостей розгляду справи, суд ухвалою може подовжити розгляд справи, але не більш як на п'ятнадцять днів.

Таким чином, обов'язок суду розглянути справу у строки, які не повинні перевищувати 75-76 діб.

В практиці такі строки у більшості випадків дотримуються під час розгляду справ, які не складають великої складності, як наприклад, справи про розірвання шлюбу, стягнення аліментів, позбавлення батьківських прав, стягнення заборгованості за кредитними договорами, встановлення юридичних фактів тощо.

При цьому необхідно врахувати, що вищевказані справи як правило не потребують витребування доказів по справі, проведення судових експертиз або виконання судових доручень, а також при умові явки сторін, або даних про належне сповіщення сторін.

В той же час, ч. 4 ст. 122 ЦПК України встановлює, що питання про відкриття провадження у справі або про відмову у відкритті провадження у справі суддя вирішує не пізніше трьох днів з дня надходження заяви до суду або закінчення строку, встановленого

для усунення недоліків, та не пізніше наступного дня після отримання судом у порядку, передбаченому частиною третьою цієї статті, інформації про місце проживання (перебування) фізичної особи.

Однак ЦПК України не визначає строк призначення справи, якщо вона одразу призначається до розгляду в судове засідання, але він, в загальному розумінні, не повинен перевищувати строк, який встановлений ст. 157 ЦПК України, тобто не більше двох місяців.

Фактично вищевказані нормами ЦПК України встановлюються певна диспозитивність дій суду щодо вирішення необхідності проведення попереднього судового засідання, що в багатьох випадках може прискорити строки розгляду справи.

В зв'язку з чим, у практиці більшість справ одразу призначаються до розгляду в судовому порядку, оскільки у разі наявності доказів по справі, суд може прийняти рішення по справі незважаючи на наявність заперечень зі сторони відповідача, або ухвалити заочне рішення, в порядку ст.ст. 224-226 ЦПК України.

На мій погляд є вірним підхід, згідно якого, необхідно призначати більшість справ одразу до судового розгляду.

На мій погляд є необхідність вдосконалити положення ст. 76 ЦПК України про порядок вручення судової повістки.

Так, загальновідомі прикладами є небажання сторін отримувати кореспонденцію у відділеннях пошти на їх виклики, у зв'язку з чим, судові повідомлення повертаються до суду з відміткою «повернено за терміном зберігання», або взагалі судові повідомлення повертаються до суду із запізненням після проведення судового засідання. При цьому, такі випадки можуть повторюватися неодноразово.

В зв'язку з чим, по-перше є необхідність у створюванні спеціалізованої судової кур'єрської служби з метою вручення сторонам судової кореспонденції, оскільки органи пошти не у повному обсязі виконують свої обов'язки.

По-друге, є необхідність у створюванні спеціального сайту судових оголошень де автоматично через систему документообігу будуть створюватись оголошення про судові засідання. При цьому, сам факт своєчасного розміщення судом оголошення про розгляд справи, тобто не пізніше ніж за три дні до судового засідання, повинно вважатись як належним повідомленням, у разі, якщо особа раніше була повідомлена про наявність вищевказаного провадження.

Вважається доцільним внести зміни до ч. 1 ст. 157 ЦПК України та визначити, що суд розглядає справи протягом розумного строку, але не більше двох місяців з дня отримання сторонами копії

ухвали про відкриття провадження по справі, а не з дня відкриття провадження.

В іншому випадку дотримання судами положень ч. 1 ст. 157 ЦПК України, у більшості випадків на теперішній час є фактично неможливим.

Пепеляшков О.С.

суддя Суворовського районного суду м. Одеси

ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ЗУСТРІЧНОГО ПОЗОВУ ЯК СПОСІБ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРАВОМ ВІДПОВІДАЧА НА ЗАХИСТ

Під зловживанням процесуальними правами маємо розуміти особливу форму цивільного процесуального правопорушення, тобто умисні недобросовісні дії учасників цивільного процесу (а в окремих випадках і суду), що супроводжуються порушенням умов здійснення суб'єктивних процесуальних прав і здійснювані лише з видимістю реалізації таких прав, пов'язані з обманом відносно відомих обставин справи, в цілях обмеження можливості реалізації або порушення прав інших осіб, що беруть участь в справі, а також в цілях того, що перешкодило діяльності суду по правильному і своєчасному розгляду і вирішенню цивільної справи, що ваблять застосування засобів цивільного процесуального примушення.

На практиці основна ознака зловживання процесуальними правами полягає в тому, що дії, які її складають, вчиняються на зовні законній юридичній підставі. Механізм зловживання процесуальними правами полягає в тому, що особа, яка бажає мати певний юридичний результат (наприклад, відкласти судові засідання, добитися зупинення провадження у справі тощо), вчиняє процесуальні дії (бездіяльність), зовні «схожі» на ті юридичні факти, з якими пов'язується настання необхідного результату.

Такі дії, однак, мають повністю штучний характер, подібно тому, як удавана угода у цивільному праві вчиняється лише для цілей прикриття іншої угоди.

Подання зустрічної позовної заяви як спосіб зловживання процесуальними правами.

За положеннями ст. 123 відповідач має право пред'явити зустрічний позов до початку розгляду справи по суті.